

Miloš Zapletal

ZA ZÁDY SLAVNÝCH

Pohled do zákulisí českého showbyznysu

Mladá fronta

Za zády slavných

Pohled do zákulisí českého showbyznysu

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

MLADÁ FRONTA

Miloš Zapletal

Za zády slavných – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Miloš Zapletal

ZA ZÁDY SLAVNÝCH

Pohled do zákulisí českého showbyznysu

Miloš Zapletal

ZA ZÁDY SLAVNÝCH

Pohled do zákulisí českého showbyznysu

Mladá fronta

Text © Miloš Zapletal, 2019

ISBN 978-80-204-5432-4 tištěná kniha

ISBN 978-80-204-5579-6 ePub

ISBN 978-80-204-5581-9 Mobi

ISBN 978-80-204-5580-2 PDF

*Mojí Hance, která byla téměř u všeho
a bez níž bych byl poloviční.*

Obsah

- Na úvod 11
- Jak jsem slavil První máj 1948 13
- Jak jsem měl rád cirkus 16
- Jak jsem se narodil vedle Petra Jandy 23
- Jak jsem byl Hrbáčem v Malé Paříži 29
- Jak jsem objevil Karla Kryla 38
- Jak jsem prožil Pražské jaro v Ostravě 47
- Jak jsem se vyučil u Marie Rottrové 53
- Jak se stát manažerem 66
- Jak a proč obdivuji Jiřího Suchého 76
- Jak jsem vzpomínal na budoucnost Ostravy 80
- Jak jsem účinkoval s Hanou Heģerovou 88
- Jak jsem koupil za korunu Olympic 92
- Jak jsem rozmluvil Jiřimu Adamcovi emigraci 99
- Jak jsem přemluvil Bolka Polívku 106
- Jak jsem se stal prezidentem Miss 114
- Jak je mi Magdalena Dietlová celý život nablízku 126

- Jak jsem potkal Michaela Kocába 135
- Jak jsem se učil být ředitelem 152
- Jak se v *Miss* může mnohé zvrtnout 162
- Jak jsou i vážené osobnosti někdy také jenom lidi 178
- Jak jsem si oblíbil Las Vegas 185
- Jak, s kým a proč jsem se také setkával 189
- Jak jsem si s Bolkem zazpíval v televizi 200
- Jak jsem se rozloučil s Jiřím Pechou 210
- Jak jsem poznal Pražský výběr 213
- Jak jsem se zamiloval do Prahy 228
- Jak se mi mnohé také nepovedlo 237
- Jak jablka nepadají daleko od stromu 242
- Jak nás opila Eva Olmerová 247
- Jak manažer nemůže být bez pravé ruky 254
- Jak jsem na Miss World mával českou vlajkou 257
- Jak jsme si hráli v televizním Divádelku 267
- Jak jsem rozesmál diváky Lucie Bílé 273
- Jak jsem postavil farmu 285
- Jak jsme po 30 letech slavili *Miss* 290
- Jak jsem poznal, že kniha a pes jsou nejlepšími přáteli člověka a nepřáteli nudy 299
- Jak se mi zdál krásný sen 304
- Na závěr 309

Na úvod

Producent či manažer není vděčné povolání. Pečuje o umělce, po nichž zůstávají romány, písně, filmy či obrazy. Takle dobrá a úspěšná díla či dílka budou navždy bavit čtenáře, posluchače či diváky. Manažerovi zůstávají *jen* vzpomínky.

Některé je ale škoda nezaznamenat. Každý den nacházíme v bulvárních médiích řadu senzačních zpráv o slavných. Mnohdy pochybujeme o jejich pravosti, ale většinu z nás zajímají, protože takzvané *celebrity*, jimž raději říkám *slavní*, jsou známí, mnozí velmi populární, a tak nás zajímá, co, s kým a jak zažili anebo právě prožívají.

Moje kniha je zejména o životě a práci těch slavných, kteří začali svoji kariéru většinou před několika desetiletími, kdy jsem s nimi pracoval a za jejichž zády jsem žil. Většina z nich je populární dodnes. Bulvární média se však příliš nezajímají o to, co, s kým a jak prožili dříve. A zejména se nezabývají tím, co je pravda a co jen připravená strava pro dychtivé čtenáře.

Na rozdíl od bulvárních senzací jsou moje

vzpomínky i současné zážitky skutečné a popisují je tak, jak jsem je zažil v zákulisí koncertů, zábavných programů i zpoza televizní obrazovky.

Po odchodu ze showbyznysu jsem o sepsání této knihy přemýšlel několik let. Popíchl mě ale až skladatel a producent Ondřej Soukup, který mi doporučil knihu Stevea Overburyho *Bouchačky, prachy a rock'n'roll aneb Manažerů nejslavnějších hudebních skupin*, kterou velmi doporučuji k přečtení všem, zejména umělcům a nanejvýš muzikantům. Je to bomba! Kniha líčí život manažerů, kteří spolupracovali s Beatles, Rolling Stones, The Who, Jimi Hendrixem, Pink Floyd i Spice Girls a dalšími světově proslulými interprety. Většina manažerů těchto velikánů byli tvrdí hoši, kteří se nezastavili před ničím. Kromě toho, podobně jako jejich svěřenci, o sto šest fetovali, ve velkém pili a mnohdy neváhali použít ani fyzické násilí. Zkrátka to byli pro nás nepředstavitelní chlápci.

Já však nechci psát o našich manažerech a producentech, ale především o těch, kdo vytvářeli český showbyznys, tedy o našich *slavných*, kteří patří ke špičce našeho zábavného umění a jichž je požehnaně. I oni, stejně jako lidé kolem nich, mě nevyjímaje, zažili mnohdy neuvěřitelné chvíle. Jejich život pro mě byl a dosud je velice zajímavý, mnohobarevný, poučný a krásný. Jsem rád, že jsem jeho větší část prožil *za zády slavných*...

Miloš Zapletal

Jak jsem slavil První máj 1948

Posadili mě ke sváteční snídani, na stole narozeninový dort se šesti zapálenými svíčkami a jako dárek pletený kříž na hlavu, aby mi zkrotil bujaré kudrliny. Po gratulaci, jako každý rok, mě pak rodiče postavili na stoličku k balkonovému zábradlí. Ve Vlašimi jsme bydleli na hlavní ulici. Dole právě procházel prvomájový průvod, místní rázná dechovka hrála do kroku, pionýři v bílých košilích s červenými šátky kolem krku mě zdravili svými barevnými mávátky a také ostatní průvodníci se na mě usmívali. Moc se mi tehdy líbil traktor, který táhl na vlečňáku obrovský srp a kladivo s nápisem „Ať žije náš osvoboditel – Sovětský svaz!“. Kolem stálo několik chlapců a dívek se zaťatými pěstmi, jako že jsme už s buržousty skončili, což jsem tehdy ještě moc nechápal. Mně to však v té chvíli bylo jedno, protože jsem byl přesvědčen, že ta velká sláva a podívaná, ten slavný prvomájový průvod je na oslavu mých dnešních narozenin, tedy jen kvůli mně!

Za několik měsíců jsem se stal jedním z prvňá-
ků nové ČSR, tedy Československé republiky. Tě-
šil jsem se na své příští narozeniny s mým prvo-
májovým průvodem. Z opojení mě vyvedla až paní
učitelka Pávová, která nám před prvním květnem
řekla: „Tak děti, v sobotu je sraz na prvomájový
průvod v sedm hodin u zámecké brány.“

Spolužáci se radovali, ale já jsem se přihlásil
s logickým dotazem, zda se to týká i mě, když je to
můj průvod, tedy na oslavu mých narozenin.

„Mílo, my se na tebe budeme těšit a celá třída ti
u zámecké brány pográtuluje,“ odvětila stručně.

Nepográtulovali mi, protože do prvomájového
průvodu jsem nikdy v životě nešel, což mi díky na-
rozeninám prošlo i v dobách nejtvrděších. Naroze-
ninové dorty jsem dostával dál, ale z balkonu jsem
už nikdy nemával.

*Byl pozdní večer – první máj –
večerní máj – byl lásky čas.
Hrdliččin zval ku lásce hlas,
kde borový zaváněl háj.*

Karel Hynek Mácha: *Máj*

Jak jsem měl rád cirkus

Moje dětská inklinace k velké podívané se objevila už kolem pěti šesti let. S bratrancem Karlem a později s bráchou Svátou jsme si během prázdnin u babičky na venkově přivydělávali loutkovým divadlem. Už tehdy jsme byli profesionály, protože k nám chodily děti z celé vsi, od nichž jsme vybírali korunu vstupného.

Kromě toho jsem byl nadšen z cirkusu, který občas do mé rodné Vlasti zajížděl. Když cirkusáci stavěli šapitó, musel jsem být u toho a motal se jim pod nohy. Tehdy ještě chodily v den premiéry po ulici cirkusové průvody a zvaly obyvatele na večerní vystoupení. Jakmile jsem zaslechl kapelu, která v čele průvodu hrála do kroku, utekl jsem z domu a vmísil se k cirkusákům. Rychle jsem si získal kamarády, protože tak malého cirkusáka, který jim navíc dopoledne pomáhal stavět stan, patrně ještě neviděli. Večer jsem se směl dívat na cirkusovou manéž shora od kapely a byl

jsem opravdu přešťastný! Toto nadšení pro velkou podívanou mi zůstalo na celý život.

*Dámy a pánové, přijel k vám cirkus,
uvidíte nevídané a uslyšíte neslychané!
Exotická zvířata, unikátní drezúry,
jedinečná čísla.
Neváhejte, za minutku začínáme,
zaplatte a pojdte dál.
V našem šapitó je místo pro všechny.
Každá hlava platí dvacet, kdo přijde
bez hlavy, neplatí nic.*

Své touhy jsem poprvé uplatnil ve vísce Ostrov pod Blaníkem, kde jsme pořádali venkovské estrády. Vystoupila tam řada známých umělců, od Ludka Soboty přes Jaroslava Štercla až ke Stelle Zázvorkové.

V domě svých prarodičů jsem je vždy nejprve uvítal a pohostil, pak slavnostně zavezl v kočáře taženém krásnými koňmi na náves, kde bylo pro ně připravené malé pódium. To si postavili ostrovští svazáci ze vstupného. O pravidelných venkovských estrádách se mluvilo v širokém okolí, i v nedaleké Vlašimi, takže na ně přijíždělo až tisíc diváků.

Úplně první estráda se ještě konala na valníku. Na takovém, který vozil obvykle hnůj, vyhrávala

místní dechovka, na druhém, kterým jézedáci vozili obilí, měli vystupovat estrádní umělci. Přijet měl i Jirka Hrzán. Slíbil mi to několikrát. Znali jsme se, protože jsme nějakou dobu bydleli ve stejném domě na Václaváku.

Kolem padesáti diváků, rekrutujících se tehdy převážně z mých příbuzných, sedělo na narychlo stlučených lavicích. Nejprve jsem řekl pár vtipů a pak uvedl prvního účinkujícího. Jirka Žížala z vedlejší Mrkvové Lhotky uměl čarovat. Když po několika obližátních kouzlech požádal, aby mu některý z diváků přinesl snubní prsten, ochotně přiběhl podruh Vosátka ze statku. Doprovodila jej jeho žena Milena – o snubní prstýnek, jenž byl patrně jediným důkazem jejich hádavého svazku, měla strach. Oba byli tak trochu, no, jak to napsat, méně bystrí...

Žížala vložil prsten do velkého šátku a ten musel i s prstenem podržet Vosátka. Kouzelník mu na jednu šátek vyškubl.

„A kurva!“ vykřikl Vosátka, protože pozlacený snubák patrně odletěl bůhví kam.

„To si ho nemůžeš hlídat, ty kreténe?“ navázala Vosátková.

„Prsten je v prdeli!“ ukončil pódiový dialog její manžel.

Poté mu ale kouzelník Žížala podal malou krabičku ovázanou čtyřmi gumičkami.

„Otevři si ji, Vosátko,“ pobídl podruha.

Ten gumičky rychle svlékl, ale v krabičce byla jen

další, ještě menší krabička se stejnými gumičkami. To už Vosátka nedočkavě zaklel: „Krucifixhimlhergot, kde ta svině prsten je, čaroději?!

Diváci se váleli smíchy.

Moje starostlivá maminka, která společně s mým synem Petrem hlídala dlouho očekávaný příjezd Jirky Hrzána, mi mezitím zašeptala do ucha: „Mílo, to je ale ostuda, a bude ještě větší, jestli ten Hrzán nepřijede!“ A odběhla na druhou stranu návsi, kam ústila cesta z Prahy.

Mezitím podruh Vosátka otvíral další a další menší a menší krabičky a až v té poslední našel malý látkový pytlíček a nahmatal v něm svůj snubní prsten.

„Mámo, kurva, už ho zase mám!“ vykřikl radostně a jeho žena spokojeně přikyvovala a odtáhla jej od nebezpečného pódia.

V obavě, že se Hrzána nedočkáme, jsem se zeptal místního opilce Pavla Kronuse, kolik vypil pív.

„Jenom jedno.“

„Tak si připrav pár fórů, které jsi mi včera vyprávěl v hospodě, a přines si harmoniku. Budeš vystupovat.“

Kronus ochotně doběhl pro heligonku, na kterou často hrával a s níž zpíval známé lidové písničky. Byl to hodný chlap, občas se však snoubící s lumpem. Na levé ruce měl jen tři prsty a jedno oko měl skleněné – na vojně si totiž hrál s granátem tak dlouho, až mu vybuchl v ruce. Tehdy jej raději poslali domů.

Věnoval jsem se dalšímu kouzelníkovu vystoupení, které mělo úspěch, protože spojování a rozpojování kovových kruhů na valníku ještě pod Blaníkem nikdo neviděl.

Máma opět přiběhla a už hlasitěji vykřikla, že Jiří Hrzán nejspíš nedorazí. Nepropadl jsem však panice, protože kouzelnické vystoupení Jirky Žízaly z Lhotky mělo úspěch, já jsem si věřil, že si vzpomenu na pár dalších anekdot, a koneckonců estrádu zakončí Kronus se svými fóry, harmonikou a zpěvem.

Po frenetickém potlesku osmačtyřiceti diváků (manželé Vosátkovi kouzelníkovi, který je málem připravil o snubní prstýnek, samozřejmě netleskali) jsem vyskočil na jeviště a pokusil se diváky pobavit. Bohužel se bavila jen část, protože moji četní příbuzní už většinu mých fórů znali z rodinných oslav, kde jsem je občas vyprávěl. Pak jsem uvedl závěrečného hosta naší první vesnické estrády: „A nyní vystoupí místní umělec Pavel Kronus!“

Najednou se všichni, tedy i moje rodina, začali strašně smát a ukazovat si směrem za improvizované pódium. Kronus si totiž chtěl dodat odvahy pro své vystoupení, a tak narychlo vylupnul dvě piva. A protože na něho za chvíli přišlo pnutí v podbříšku, odběhl si ulevit k vrbičkám kousek za pódium. Jak byl už trochu připitý, tak ve chvíli, kdy uslyšel své jméno, otočil se čurajíc k pódium, a tedy i k divákům. Ti opravdu řvali smíchy. Něco

takového by neviděli ani v televizi! Spatřili nejen jeho malého pindíka, ale i kalhoty, které si ve zmatku počural. Zvedl ze země odloženou harmoniku, v chůzi si zapnul poklopec a vzápětí se vydrápal na valník.

Úspěch jeho vystoupení nemusím nijak zveličovat, protože to byl opravdový vrchol první vesnické estrády pod Blaníkem. Takovou nebetyčnou srandu jsem snad už během svého mnohaletého producentského období nezažil. A vlastně ani nevědělo, že známý umělec Jiří Hrzán nepřijel...

Já se bojím výšek. Jirka se jich nebál. Pamatuji si, jak k ránu vyšplhal po hromosvodovém drátě do svého bytu, v domě, kde jsem žil i já s rodinou. Jeho žárlivá žena mu občas odepřela otevřít, zejména když měl pod čepicí... Jednou omylem vlezl do otevřeného okna o poschodí výš, než bydlel. Soused jej samozřejmě ihned s křikem vyhodil: „Když už si hraješ na Spidermana, nelez tak vysoko, vole. Bydlíš o poschodí níž!“

Jirka pak sám, s opičkou na rameni, bloumal po chodbách a po poschodích až do přízemí, kde byly zamčené domovní dveře. Opička zaprskala, že je unavená a chce spát. Ulehli tedy na schodech vedoucích do sklepa, přesně tam, kam občas odpoledne močí ožralové, kteří se vzápětí navrátí do nedaleké pivnice, v níž nemají záchod.

Dobrou noc, Jiří, a příště nelez tak vysoko, vole!

Jak jsem se narodil vedle Petra Jandy

Blízkost s Petrem Jandou je nám daná od narození. Na stejném porodním sále jsme se narodili pouhý den po sobě, a tak jsme tam společně, jako novorozeňata, strašně ječeli.

Pak jsme měli pár desítek let pauzu a setkali jsme se až ve skupině Olympic, kde jsem řadu let manažeroval. Stýkáme se dodnes. Narozeniny slavíme téměř společně. K sedmdesátinám mi Petr věnoval vzácný francouzský Armagnac Comte de Lauvia, který byl vyroben v roce 1942, kdy jsme se oba narodili. Úžasné! Já mu druhý den daroval na jeho moravskou farmu poníka Mildu. Později i čtyřrohého beránka Djanga. Tak se dodnes Petru Jandovi říká.

V druhé polovině osmdesátých a první polovině devadesátých let jsme byli sousedy v krásných bytech u Vltavy. Na terase jsme občas opékali ryby,

slavili společně jubilea a všelijak si sousedsky pomáhali.

Petr Janda mi výrazně pomohl v sedmdesátých letech. Byl jsem takzvaně *nevýjezdny*, což znamenalo, že jsem nesměl cestovat nejen na Západ, ale ani na Východ. Důvodem byla moje někdejší spolupráce s Karlem Krylem a emigrace mého bratra. Tehdy jsme ale měli odjet na hudební festival do Hannoveru. Zřejmě to byla odměna za účast Olympiku na Festivalu politické písně v Sokolově, který každý rok pořádal ÚV SSM. Nevím tedy, co angažovaného bylo například na olympickém hitu *Slzy tvý mámy...*

Svazáctí politruců měli každopádně obavu, že se z Hannoveru nevrátím, stejně jako bratr v šedesátém devátém roce. Petr Janda se tehdy za mě zaručil, takže mě do západního Německa pustili. Nasadili na mě nicméně fízla, který sledoval každý můj krok. Protože jsem se s bratrem neviděl devět let, samozřejmě jsme se chtěli setkat. Byl jsem asi naivní, protože jsem se německého průvodce zeptal, jaké je telefonní předčísí do Hamburku, kde můj bratr bydlel. I Němci měli zřejmě svého fízla, a tak mě vedení české výpravy v den, kdy jsem se měl podle dohody sejít s bratrem na hannoverském nádraží, internovali v penzionu, kde jsme bydleli. Hlídkali mě, abych se s bratrem setkat nemohl.

Vzpomněl jsem si na francouzský film *Tři mušketýři*, v němž d'Artagna uniká před pronásledovateli

z okna na svázaných prostěradlech. Neváhal jsem. Čtyři prostěradla z pokoje penzionu jsem svázel, připevnil ke sloupku mezi okny a slezl po nich ven. Naštěstí jsme bydleli v prvním patře. Moji hlídači se tehdy asi divili! S bratrem jsme se objali a já mu vyprávěl nejen o socialistickém vězení, jemuž jsem o vlas unikl, ale i o mém vězení v Hannoveru.

Ani Petr neměl vždy na růžích ustláno. Z tantíem za prodej gramodesek, které se prodávaly ve velkém, měl samozřejmě na tehdejší dobu slušné příjmy. Patrně větší než první tajemník ÚV KSČ Milouš Jakeš, který pronesl památný projev, jak „Jandové a jim podobní vydělávají sto, dvě stě, dokonce někteří tři sta tisíc za rok!“ – ještěže netušil, že to bylo třikrát tolik...

Soudruzi Hrabal, což byl ředitel agentury Pragokonzert, a tajemník ÚV KSČ přes kulturu Müller se pak rozhodli, že Jandovi přistříhnou křidélka, a tak měl Olympic nějakou dobu zákaz vystupovat v televizi a natáčet desky. Ředitel Hrabal tehdy Petrovi doslova řekl: „Dostali jste žlutou kartu!“

K velkým problémům v showbyznysu patřila nezbytnost valut na nákup profesionálních hudebních nástrojů. Valuty jsme mohli shánět doma na černém trhu, ale nástroje se musely kupovat na Západě. To samozřejmě hlídali celníci. Schované německé marky při cestě tam, nakoupené nástroje

*My máme narozeniny! Přesně o půlnoci mezi
1. a 2. květnem jsme na chlup stejně staří. (2017)*

při cestě zpátky. Vzpomínám si, jak jsme zvukovou aparaturu Olympiku jednou dokonce museli vyložit z autobusu do celní haly. I tak to však měli celníci marné!

O rok později potřeboval Petr Janda pro koncertování Olympiku elektronické klávesy. Tehdy jsem jel za bratrem do Hamburku, to už jsem díky konferenci v Helsinkách směl. Petr mi půjčil svůj mercedes, já jsem nástroj koupil a vezl ho domů. Když jel Čechoslovák ze západního Německa do východního, němečtí celníci jej příliš nekontrolovali. To byl úkol našich celníků. A když jsem přejížděl hranice z NDR k nám, celníci opět nebyli

příliš podezíraví, hledali spíše boty, které tehdy naši turisté vozili z NDR. Jak potupné! Dnes si to neumíme představit.

Před našimi hranicemi jsem si uvědomil, že vezu poměrně velký nástroj, který v autě nelze schovat. Risknul jsem to a klávesy jednoduše uložil na parapet zadního okna auta. Jen jsem je přikryl dekou a vyrazil na československou celnici. Celník prohledal kufr, podíval se do motoru, prohlédl vnitřek auta, jen aby si ověřil, že nevezu nikoho bez výjezd- ní doložky, zasalutoval a bylo vyhráno! Já si tehdy užil krásný mercedes a Petr dostal svoje elektro- nické klávesy.

Petra Jandy si dodnes vážím a mám ho rád. Není jen vynikající skladatel a hudebník, ale také velmi slušný a férový člověk.

Ležíme vedle sebe na porodním stolku v povija- nech, ten můj je o poznání delší. Občas brečím na- křáplým hláskem, soused nařiká podstatně hlub- ším. Vzájemně si stěžujeme na mokro pod sebou. „Proč nás nepřebalí?“ A domlouváme se na dal- ším životě. „Já budu úspěšný manažer, podnikatel a budou se mi líbit vysoké štíhlé holky. Čím budeš ty? Aha, muzikant! Jako Smetana nebo Dvořák? Ten bydlel tady vedle porodnice. Jo, ty budeš úplně jiný muzikant?“

Jak jsem byl Hrbáčem v Malé Paříži

„Pane Zapletale, když máte hornickou průmyslovku, jděte pracovat do dolů a nechodte na novinářskou fakultu na slavné Karlově univerzitě!“

Tak mě uvítal jeden z profesorů na přijímacím pohovoru vysoké školy. Nezbývalo mi tedy než se porozhlédnout po nějakém zaměstnání, které by odpovídalo mojí hornické profesi. Kam oko dohlédlo, samé doly! Ostrava, Kladno, Handlová, Banská Štiavnica, Sokolov, Most... Nedaleko Mostu jsem zahlédl přívětivé severočeské Teplice. A brzy jsem se dozvěděl o možnosti pracovat tam v Báňských projektech jako báňský projektant...

Do krásného a slavného lázeňského města jsem se zamiloval dřív, než jsem jej spatřil. Vždyť se Teplicím před válkou říkalo Malá Paříž! Kdysi se zde léčili Beethoven, Goethe, Petr Veliký, Chopin, dokonce četní národní obroditelé jako Tyl, Palacký nebo Karel Havlíček Borovský.

Vydal jsem se tam s přesvědčením, že sice nebudu patřit ke slavným umělcům, zato ale pomohu budoucnosti severočeských hnědouhelných dolů. Toto poslání mě však brzy opustilo. Jako projektant jsem se věru nenarodil ani nevystudoval. Na ruční kalkulačce jsem počítal zásoby hnědého uhlí v později neblahé mostecké a sokolovské uhelné pánvi. Výletní vrch Doubravka, Císařské lázně ani Krušnohorské divadlo mě nenadchly natolik, abych se – zejména v práci – nenudil. Proto jsem si život zpřijemňoval kulturním podnikáním.

Byla tu šedesátá léta, z Anglie dobývali svět Beatles a z Prahy dobývalo Československo divadlo Semafor. Moje teta mi z kapitalistického západního Německa poslala první elpíčka Beatles a několik časopisů o nich. S bráchou, který tu pobýval nějaký čas se mnou a studoval průmyslovku, jsme vyrobili pár plakátů, které hlásaly: „Přijďte si do Lipáku poslechnout Beatles“, a rozvěsili je po městě. Než nám poslechovou diskotéku zakázali, bylo třikrát vyprodáno! Z gramofonu zpívali Beatles: „She loves you, yeah, yeah, yeah“, epidiaskopem jsme promítali jejich fotografie a po představení prodávali černobílé fotky, které jsem ofotil z časopisů a vyvolal v podnikové fotokomoře. Tam někde patrně začala i moje kulturně-podnikatelská éra.

Moje kulturní činnost v Teplicích se postupně rozšiřovala také o kouzelnické umění, v němž jsem se zdokonalil natolik, že jsem se dokonce na podnikovém večírku pokusil o hypnózu. S kamarádem

Petrem jsem se domluvil, že jej jakoby zhypnotizuju. S vytřeštěnýma očima a předpaženýma rukama jsem chodil mezi diváky. Petr najednou usnul hypnotickým spánkem a já jej spícího usadil ke klavíru. Tam jsem jej probudil a Petr pak na klavír doprovodil moje další kouzla. Několik kolegů mému podvodu dokonce uvěřilo! Samozřejmě. Nejprve totiž užasli, jak je možné, že dokážu v rukou zmenšovat karty. Poté byli u vytržení z toho, jak jejich kolegovi projektantovi – tedy mně – kolem hlavy jen tak létá stříbrná kouzelnická koule. No a proč by tedy neuvěřili i mé hypnotické magii?

Po Báňských projektech se začalo šuškat, že jsem sice podivný, ale docela zajímavý projektant. V této pozici se mi tam konečně zalíbilo...

Nejvíce jsem se asi na Báňských projektech zavděčil pořádáním karnevalů. Maškarní večírky jsem měl rád. Jednak díky mámině vyprávění o sokolských šibřinkách, ale také díky rodinným mejdanům pod Blaníkem, na nichž jsme obvykle byli převlečeni za nějaké legrační figury. Vzpomínám si, že jsem v Teplicích objevil pána nápadně podobného Karlu Effovi, populárnímu herci s náramně velkým křivým nosem. Domluvil jsem se s ním a na plakát maškarního karnevalu jsem jméno tohoto slavného komika uvedl. Samozřejmě se to celé obrátilo v legraci, ale maškarní hosté se dobře pobavili.

Vždy jsem se také vzhlížel v klaunech. Proto jsem teplické maškarní karnevaly uváděl jako šašek. Později, když jsem se z Teplic odstěhoval do Ostravy, populární maškarní karnevaly naštěstí pokračovaly. A když mě na jeden z nich kamarádi pozvali, řekl jsem si, že pro mě by přítomnost na karnevalu měla smysl pouze tehdy, kdybych byl v takové masce, aby mě nikdo z kolegů nepoznal. S mými sto jedna devadesáti centimetry to věru nebylo jednoduché. Nejprve jsem naoko pozvání odmítl pro pracovní zaneprázdnění. Připravil jsem si však masku a na tajno se do Teplic vydal. Karneval se bohužel konal v pátek a šéf v Ostravě neměl pro mé občasnou toulku příliš pochopení. Proto jsem si nechal vytisknout parte, oznamující, že v Praze je právě v onen maškarní pátek pohřeb strýce... Zafungovalo to.

Do bujarého maškarního sálu pojednou přikulhal Hrbáč. Velký kus látky mi zakrýval skrčené tělo, na záda jsem si přivázal polštář coby hrb, na hlavě jsem měl zrzavou paruku, na obličej jsem si z ostravského divadla půjčil obrovský křivý nos a v ústech jsem měl dědovu starou zubní protézu. S tou se mi obtížně polykalo, a tak při tanci s bývalou kolegyní Renatou na její bujné maškarní poprsí tu a tam ukápla slina. Byl jsem opravdu hnusný Hrbáč! Pak mě vyhlásili jako nejlepší masku a já dodnes nevím, zda mě poznali a chtěli mi udělat radost, anebo zda se mi Hrbáč opravdu tak povedl.

*V televizi jsem vystupoval dřív, než většina mých pozdějších oveček.
S Ivo Gübelem v televizních Hrátkách pro dospělé (1962)*

V Teplicích patrně mé poměrně odvážné druhé já zatoužilo po slávě. A nejlépe díky televizi! Jan Pixa byl v té době nejoblíbenější český televizní konferenciér (tehdy se ještě neříkalo moderátor) a uváděl populární televizní soutěž *Hrátky pro dospělé*. Kolegové z práce mě přihlásili do televizního konkurzu tohoto programu a já překvapivě uspěl. Na příští, již televizní soutěžní kolo jsem si měl připravit tři umělecké ukázky: loutkové divadlo, humornou scénku a zpěv. První dvě disciplíny pro mě nebyly složité, ale zpěv? Tím jsem věru nevládl, přestože jsem později většinu života strávil vedle mnoha slavných zpěváků a vynikajících

hudebníků. Když mě občas na oslavě při nějaké pitce zaslechli zpívat, obvykle podotkli, že jsem jistě někde ztratil hudební sluch a namísto něj našel *hudební hluch*...

Nedalo se nic dělat, postoupil jsem do televizního kola *Hrátek pro dospělé* a nemohl jsem to kvůli důvěřivým kolegům z práce vzdát. Někde jsem si sehnal velkého gumáka-opilce, kterého jsem si navlékl na ruku a druhou rukou jej přikrmoval rumem. V součtu s poměrně vtipným textem opilce jsem měl pak v televizní soutěži docela úspěch. Ještě větší sukces mě potkal v hrané scéně s operetním hercem karlínského divadla Ivo Gúbelem. Hrál jsem neodbytného novináře a on roztržitého ředitele jakési továrny. Hlasitě se smála nejen sedmá řada diváků, v níž seděli moji kolegové z Teplic.

Příprava poslední pěvecké disciplíny však byla obtížná. Přetextoval jsem trochu nemravný kuplet *Ona byla pražská dáma*, kamarád klavírista mi jej pak přepsal do not, aby mě korepetitor teplické profesionální operety v Krušnohorském divadle naučil zpívat. Korepetitora mi kdosi zajistil a poslal mě na zkoušku do divadla. Nesměle jsem zatukal na dveře divadelní zkušebny a korepetitor překvapivě křikl: „Další pán na holení!“

Podal jsem mu noty, on hrábl do kláves a já se pokusil kuplet zazpívat. Pak mě požádal, abychom si to zkusili ještě jednou. Bylo mi jasné, že mě buď vyhodí, anebo mi účast v televizní soutěži

rozmluví. Když jsem dozpíval, podal mi noty, zavřel klavír a řekl: „Mladý pane, jste přijat.“

Nevěděl jsem, co tím míní, a až později jsem se doslechl, že v divadle právě probíhaly konkurzy do operetního sboru...

Moje jediné pěvecké televizní vystoupení v životě dobře samozřejmě nedopadlo. Po dozpívání se mi zdálo, že tleská jen ta sedmá řada. Z pěti soutěžících jsem naštěstí skončil na druhém místě, a tudíž do televizního finále nepostoupil. Sláva, či spíš ostuda se tedy nedostavily. Naivně jsem se tehdy zapřísahal, že s hudbou a zpěvem nechci mít do konce života nic společného!

Vrcholem mých kulturních aktivit v Teplicích bylo založení Divadélka poesie. Já jsem to organizoval, můj kolega z kanceláře, úspěšný teplický básník Honza Cháb, režíroval. Inscenovali jsme například pásmo veršů Guillaumea Apollinaira nebo Vítězslava Nezvala. Zúčastnili jsme se divadelních přehlídek v Severočeském kraji a nějakou dobu se pohybovali mezi skutečnými umělci. Já s Inge Bartákovou jsme při Gershwinově *Rhapsody in Blue* doprovázeli Apollinairovy verše pantomimou, Jitka Dlasková recitovala na jedné straně scény, na druhé straně pak recitoval jakýsi mladý pracovník teplické keramičky, jistý Karel Kryl. Ten občas přinesl básníku Chábovi svoje verše k odbornému posouzení. Honza jej poklepal po rameni, aby Karlovi

dodal kuráž, a řekl: „Pokračuj, Karle, pokračuj, je to docela dobré...“

Karel Kryl pak odešel na vojnu a já se odstěhoval do Ostravy, kde jsem posléze nastoupil do redakce pro děti a mládež Československého rozhlasu. Po několika letech jsme se s Karlem opět setkali, ale to už ty svoje „docela dobré“ verše zpíval...

*Z rozmlácenýho kostela v krabici s kusem mýdla
přinesl jsem si anděla, polámali mu křídla,
díval se na mě oddaně, já měl jsem trochu trému,
tak vtiskl jsem mu do dlaně lahvičku od parfému.*

*A proto, prosím, věř mi, chtěl jsem ho žádat,
aby mi mezi dveřmi pomohl hádat,
co mě čeká a nemine, co mě čeká a nemine...*

Karel Kryl: *Anděl*

Jak jsem objevil Karla Kryla

Velký propagátor poezie a recitátor Mirek Kovářík, s nímž jsem se znal ze severních Čech, mi jednou řekl, že ten Karel Kryl, s nímž jsme v Teplicích dělali Divadélko poesie, se vrátil z vojny a zpívá zajímavé protestsongy. A tak jsem se domluvil se šéfem olomouckého DEX klubu a pozdějším ministrem kultury Pavlem Dostálem, u něhož Kryl právě vystupoval, a s přenosným profesionálním magnetofonem Nagra jsem Krylův koncert zaznamenal. Postupně jsme natočili kolem čtyřiceti Krylových písní. Později slavné songy – *Pieta*, *Nevidomá dívka*, *Salome*, *Anděl* a další – jsem vysílal ve svých rozhlasových pořadech. V době tuhé totality a sotva rašících reforem se mi totiž podařilo přesvědčit svého šéfa v ostravském rádiu Lubomíra Tetense, že Krylovy písničky jsou prostě skvělé a měly by jít do éteru. Jeho texty se později staly špatným svědomím mocných i nadějí „nemocných“.

V té době jsem spolupracoval s manželi Černými,

kteří z Prahy vysílali velmi populární rozhlasovou hitparádu *Dvanáct na houpačce*. Zásoboval jsem je ostravskými písničkami, které byly tehdy velmi populární, od Marie Rottrové, Hany Zagorové, Pavla Nováka a dalších zpěváků. A posílal jsem jim také Karla Kryla. Hrozně se jim to líbilo a zařazovali je do *Houpačky*. Dvě nebo tři jeho písničky ale zpočátku propadly, neumístily se.

S Karlem jsem chvíli spolupracoval i jako manažer-začátečník, avšak jen do jeho emigrace. Objížděli jsme krajská studia Československého rozhlasu coby *Krajánci*, což byl tehdy rovněž název mého rozhlasového a televizního programu. Byli jsme ale i kamarádi.

Karel byl tak trochu problematická osobnost. Jak byl malý, tuším 158 cm, tak byl sebestředný, občas i trochu vzteklý. Nebylo to s ním rozhodně jednoduché. Bydlel nedaleko Ostravy, v Novém Jičíně. Pamatuji si na jeho malého tatínka, jemuž Karel doslova z oka vypadl. V padesátých letech mu komunisté rozbili tiskárnu a spálili většinu vytištěných knih. To zcela jistě ovlivnilo i Karlovu tvorbu. Vzpomínám si i na jeho laskavou maminku.

Desítky hodin jsme v mém tehdejší bytě v Ostravě na Revoluční ulici probírali politiku, poezii i život. Karel byl obrovský talent, hudební i básnický. Statečný bojovník s režimem a nespravedlností. Byl také zručný kreslíř. Dosud mám jeho – pro mě velmi památný – linoryt, který nám vyrobil

anička krátčmarovd
a mila zapletal
se vzali
ve veličkém
kostelíku

jako svatební oznámení. Když moje tehdejší manželka Anna koncem osmdesátých let emigrovala, občas ji v rakouském lágru pro uprchlíky navštěvoval.

Nastal reformní rok 1968, Pražské jaro, Karel Kryl koncertoval, kde se dalo, měl úspěch, stal se známým písničkářem. V srpnu přišla ledová sprcha, okupace vojsky Varšavské smlouvy. Karel na to okamžitě reagoval, jak on to uměl. Vzpomínám si, jak jsme doslova bleskově a tak trochu tajně v malém rozhlasovém slovesném studiu natáčeli jeho slavný protestsong *Bratříčku, zavírej vrátka*. My, kteří jsme byli v místnosti režie, jsme strnulí naslouchali krásným, ale zároveň strašně smutným veršům. Byl to Krylův historický okamžik, který jej proslavil snad navždy. Ještě teď mi při té vzpomínce běhá mráz po zádech...

Bratříčka jsem okamžitě dodal manželům Černým. Poprvé v *Houpačce* skončil na druhém místě, o týden později už suverénně vyhrál. A na prvním místě se udržel až do 30. března 1969, kdy *Houpačku* zakázali. V Supraphonu se už tehdy báli vydat Krylovo stejnojmenné album *Bratříčku, zavírej vrátka*, které jsme s Jiřím Černým dali dohromady z ostravských nahrávek. Album tedy Jiří Černý nabídl Pantonu a tam také 24. března 1969 vyšlo.

Dodnes lituji, že jsem nechtěl, abych byl na elpíčku uveden jako spoluproducent. Byla to moje velká chyba! Jirka Černý se mě zeptal, jestli bych kvůli tomu neměl problémy v rozhlase. Báł jsem se, přiznávám. A mohl jsem už tehdy tušit, že budu muset z rádia stejně odejít. Každopádně na přebalu desky nejsem uveden a mrzí mě to. Bohužel, člověk se prostě někdy projeví zbaběle. Karel Kryl mi krátce poté oznámil, že musí emigrovat, protože by jej jinak zavřeli. Z Československa odešel 9. září 1969, na dvacet let.

Po nástupu normalizace byla postupně většina Krylových nahrávek, zejména v Československé televizi, zničena. Zachovala se jediná, na níž byl můj rozhovor s Karlem v pořadu *Televizní krajánek*. Režisér Zdeněk Havlíček zřejmě tušil, jak to všechno dopadne, a tak vysílací pás uložil do krabice s názvem *Přikryl*. V ostravském rozhlase unikly Krylovy nahrávky zkáze jen díky tomu, že jsme

je natáčeli pro slovesnou redakci. Nikoho z normalizátorů to tehdy naštěstí nenapadlo.

Než mě z Československého rozhlasu stačili vyhodit, tak jsem raději sám v roce 1969 odešel. Později jsem dělal manažera Marii Rottrové a dalším umělcům. Nakonec na mě ale došlo... Státní bezpečnost samozřejmě věděla o mém podílu na objevení Karla Kryla v šedesátých letech. Rovněž byla informovaná o tom, že mi Kryl z emigrace posílal gramodesky, které tam vydal. Byly na nich sice etikety označující vážnou hudbu, ale předával mi je někdejší kolega z divadla Waterloo, který – jak jsem se později dozvěděl – spolupracoval s StB.

V roce 1972 zadrželo StB můj dopis, který jsem poslal bratrovi do německé emigrace. V dopise jsem kromě jiného popisoval neutěšenou normalizační situaci v Československu. Doslova jsem uvedl: „Věřím, že se to u nás jednou otočí. Poté budeme přísnými, ale spravedlivými soudci!“

Přihrál jsem jim krásnou záminku! Napřed mi zabavili cestovní pas, a když jsem se jednoho rána probudil, kolem postele stáli tři estébáci v kožených kabátech připomínající esesáky. Následovala domovní prohlídka, zabavili mi Krylova elpíčka a všechny magnetofonové pásky a odvěkli mě na policejní stanici, kde mě osm hodin vyslýchal major Genserek. Všechno kvůli dopisu, jímž jsem údajně hanobil Československou socialistickou republiku. Reálně mi hrozilo, že budu odsouzený

na dva až šest let. Naštěstí mi pomohla kamarádka, prokurátorka Jana Dušková. Ta přemluvila ostravského šéfprokurátora Vodu dozorujícího můj případ, aby přehodnotil původní obžalobu podle paragrafu za hanobení republiky na jiný, mírnější paragraf, a to mě nakonec zachránilo. V únoru 1973 totiž prezident Svoboda vyhlásil amnestii, absurdně k 25. výročí Vítězného února, která mě ušetřila soudu i vězení. Později jsem se dozvěděl, že to celé bylo kvůli Karlu Krylovi. V Ostravě se mi zkrátka potřebovali za Kryla pomstít. A málem se jim to povedlo.

S výjimkou jednoho setkání v Mnichově jsem s Karlem Krylem na řadu let ztratil kontakt. Do Československa se vrátil až 30. listopadu 1989 na pohřeb maminky, ale už se sem mohl naštěstí vracet bez problémů. Nevyhledával jsem jej však, protože se na něj najednou lepili jiní. Bylo mi to proti srsti. Setkal jsem se s ním jen dvakrát, zcela náhodně. Jednou na akci *Adieu C. A.*, kterou jsme pořádali s Michaelem Kocábem k odchodu posledního sovětského vojáka z Československa. Karel Kryl tam zpíval.

Podruhé a naposledy na ruzyňském letišti. Bohužel to celé má smutnou pointu. Letěl jsem do Řecka a Karel přiletěl z Mnichova. Se dvěma svými spolupracovníky z tehdejší agentury jsem čekal na odlet letadla. Potkali jsme se tam s Karlem zcela náhodně a já nechápal, proč se ke mně

choval tak arogantně a nepříjemně. Za týden jsem mu napsal poněkud vyčítavý dopis, že nevím, čím jsem si takové jednání vysloužil. Zkrátka jsem se na něho zlobil. Karel Kryl mi obratem napsal krásnou odpověď, včetně pro tehdejší dobu velmi aktuálních veršů. Omluvil se mi a vysvětlil, že na mě byl na letišti nepříjemný, protože jsem tam byl s lidmi, jež on nemá rád. Stal jsem se tedy jakýmsi hromosvodem. Současně mi navrhl, že brzy musíme zajít na pivo a všechno si vyříkat. Za týden bohužel zemřel.

K

Milý Milo,
 byt jsem dost překvapen; děkuji nicméně
 opravdu za to, že Ti jsi "otevřený"
 uvařený dopis. O tom všem, co jsem napsal
 i ne napsal, si dovoluji u tebe piva po-
 povídat, rád bych slyšel od někoho
 byli slyšeli; je toho totiž spousta, ona
 dvojtečka neuvěřitelná. Což, možná měná
 že bych se cítil oprávněn, cožkoliv Ti
 vyčítat za ta leta, co jsme se - chytě nechtě -
 ne setkali.

Teším se, že se brzo setkáme a do-
 povídat se nevyponoďtelně. Jsem Ti,
 alespoň takhle, přeju dobrý rok 1994,
 který - pokud - přinese omezení Tebou sli-
 bene napsaných pravd p. Havě, Kočáka a
 Černého.

Tvojí
 J. Au

Morany stavějí
před sídlem českých králů.
Soutě Klaus mrazivý
žije je sibiřských dědeků,
na schůdkch v záveji
mrtvolky ideálů...
My - živi - neživi
chceme už jen něco k zvědku.

Premiér říkne si -
- žul právo v jemu temně.
Jás v dětemi partaji,
jak na krůtiku čusy,
jsme předvoj usblesy,
jsme - žhrdlou soli žemě.
Zdechnout nám nedají:
někdo přeč dělat musí...

PF 1994

Verše Karla Kryla z dopisu (1994)

Jak jsem prožil Pražské jaro v Ostravě

V polovině šedesátých let jsem se přestěhoval z Teplic do Ostravy a pracoval několik let v Československém rozhlasu v redakci pro děti a mládež. Po svém předchůdci jsem zdědil pravidelný program *Krajánek* a později jsem vysílal celostátní písničkový program *Ostravský pondělník*, *Mikrofórum* a další pořady. Kromě jiného jsem pouštěl písničky tehdy velmi populárních ostravských zpěváků – Marii Rottrovou, Hanu Zagorovou, Petra Němce, Jaromíra Löfflera, Pavla Nováka, Jaroslava Wykrenta, Ludka Nekudu a další.

V ostravském rozhlasu jsem zažil spoustu příjemných i nepříjemných chvil. Zejména po Pražském jaru. Přestože jsem nepatřil k žádným odbojářům či disidentům, byl jsem považován za člověka, který tehdejšímu režimu nebyl po chuti. Částečně kvůli Karlu Krylovi, částečně proto, že

KAVALIER

národní podnik

SKLAD PRAHA - TROJA